

Vrijdag 9 en zaterdag 10 mei

We hebben vrij lang gedaan over het inchecken van de enorme hoeveelheid bagage, dus na de douane moeten we meteen door naar het vliegtuig, wat om 12.00u zal vertrekken naar Kuala Lumpur. Daarna moeten we nog een korte vlucht maken naar eindbestemming Kuching. Als om vijf voor twaalf Roy, Joop en Dick nog niet aan boord zijn worden we toch enigszins zenuwachtig. Een minuut later komen ze binnenrennen – ze bleken te zijn opgehouden door douane-perikelen. We kunnen gelukkig toch stipt op tijd de deuren sluiten en taxiën naar de startbaan voor een rustige vlucht van ruim twaalf uur. Het vliegtuig is maar half gevuld en we hebben lekker veel ruimte. Aan boord wordt maar weinig geslapen, we hebben een dagvlucht en de biologische klokken zijn nog niet ingesteld op slapen op commando.

We arriveren drie kwartier vóór op schema op KL, waar we met de hypermoderne magneetzweefbaan van de ene naar de andere terminal gaan voor de nieuwe instapkaarten, en weer terug. Om 8.00u vertrekt de vlucht naar Kuching, wederom vrijwel leeg. Als Malaysian airlines dit maar volhoudt!

We bellen even naar huis en horen dat er op RTL Nieuws een mooi en goed nieuws-item over onze expeditie is geweest, en dat het artikel in de Telegraaf waarvoor Hans Besancon, Klaas en Katja de afgelopen week zijn geïnterviewd ook heel goed is. Het liefst hadden we pas na succes bij terugkomst de publiciteit willen opzoeken, maar nu de expeditie toch al eerder is bekend geworden proberen we zoveel mogelijk de nieuwsvoorziening te sturen.

Bij aankomst op Kuching International Airport staat iemand klaar met een bordje “Mr. Klaas” en maar één busje. Hij kijkt meteen verschrikt en belt naarstig om assistentie als hij onze enorme hoeveelheid bagage ziet. De na een half uur gearriveerde tweede bus wordt omgebouwd en volgestouwd met onze kisten, tassen, rugzakken... én de koffer van Katja...

De “personen”bus neemt een mooie route langs wild begroeide bossen richting het dorpje vanwaar we weg zullen varen. [naam vh dorpje] is een typisch Aziatisch vissersdorpje, met een lange aanlegsteiger en een familierestaurant, en op de heuvel een schitterende Chinese tempel. Onder de luifel van het restaurant en het genot van een koude Cola en een zachte zeebries komen we helemaal bij van de lange reis.

Het wachten is op de Mata Ikan; de crew moet eerst door de havenautoriteiten worden gecheckt op SARS – de boot komt uit Singapore en dat is natuurlijk “verdacht”.

Ondertussen wordt ons een meer dan uitstekende maaltijd voorgeschoteld van rijst met jungle-gras, jungle-hert, verse vis, krab en een soort oester-pannenkoek. Verrukkelijk!! We verheugen ons allemaal enorm op bijna twee weken Indisch eten.

Als de Mata Ikan eindelijk aankomt is het inmiddels weer eb geworden en moet ze wat verderop voor anker gaan. Met dinghy's wordt heen en weer gevaren om de bagage en bemanning over te zetten, en ontmoeten we de crew.

Aan boord worden de territoria verdeeld – de vraag wie in welke kooien en wie aan dek slaapt is natuurlijk van levensbelang- en de duikuitrusting opgebouwd. Omdat het inmiddels al te laat is geworden om nog op pad te gaan brengen we de nacht nog door in de haven. De eerste maaltijd aan boord – nasi kuning- is ook al zo lekker. Dat belooft veel goeds! Na het eten stort iedereen in en worden al om half negen de slaapplekken opgezocht.

Zes mensen zijn aan dek in de open lucht gaan slapen, maar worden om 1u 's nachts door een enorme tropische regenbui gedwongen toch de kooien beneden op te zoeken. Alles is nat geworden! Alleen Roy en Simon houden stug vol en blijven boven. Om 3u 's nachts wordt met een hoop kabaal het anker gelicht en gaan we op pad richting de eerste

duiklocatie.

Zondag 11 mei 2003

Sommigen hebben de eerste nacht na de vlucht weer nauwelijks geslapen – toch een jetlag - anderen worden pas om half negen wakker om te merken dat de Mata Ikan al een heel stuk op zee is. De zee is rustig, om ons heen een paar kleine eilandjes en een paar vissersbootjes. Nog niet zoveel zon, dus perfecte omstandigheden voor onze eerste duiken.

Met de side-scan sonar vinden we de Katori Maru, een door de KXIV getorpedeerd vrachtschip. Op de sonar kun je hem heel mooi zien. Michael Lim maakt de eerste duik om een ankerlijn aan de boeg vast te maken en daarna gaat iedereen het water in. Voor Katja de allereerste open water duik van haar leven!

Klaas en Katja duiken samen onder toezicht van cameraman John, Sonja en Roy blijven bij Jessica en Claire, Dick en Joop zijn een buddy-paar, en Simon duikt overal en nergens en maakt ook camera-opnamen. Al meteen onder water kun je de Katori Maru zien liggen. Langs de ankerlijnen dalen we af tot de eerste opbouw bij de boeg van het schip. Er zijn veel scholen vissen en de zichtbaarheid is redelijk. Katja is al meteen bij het te water gaan haar loodgordel verloren, deze wordt later door Klaas naar boven gehaald. De Katori Maru is op ongeveer een derde vanaf de boeg door de torpedo-inslag in tweeën gebroken en ligt in een hoek van zo'n 45 graden uit elkaar.

Sonja, Roy, Jessica en Claire maken een rondje boeg. Een heel leuke duik, en zelfs na een paar jaar niet duiken is bij Jessica en Claire alles prima onder controle. Het wrak is begroeid met koralen en er zwemmen flink wat vissen. Katja had problemen met klaren – na afloop kwam er zelfs bloed uit haar neus- maar is toch naar 10m diepte geweest. Een mooie eerste duik!

Ook de rest van het team heeft een leuke duik gehad en komt met mooie verhalen boven. De crew van de Mata Ikan gaat ook naar beneden en komt terug met een paar lekkere kreeften, een oester en een raamwerk en een oliebrandertje van de Katori Maru. Deze worden met de ingenieuze hamer-en-sikkel-constructie van Roy vakkundig schoongemaakt.

De kok heeft een verrukkelijke soep en daging smoor gemaakt dus het is weer smullen. Na de lunch even rusten en daarna terug naar beneden!

Simon en Sonja nemen dit keer Jessica en Claire mee naar het diepe, nu voor het verkennen van de achtersteven. Simon neemt Jessica mee naar het eerste onderdek, Sonja en Claire gaan er overheen. Weer een mooie duik!

Katja gaat ditmaal wel tot 15,8 meter naar beneden, ondanks weer flinke problemen met klaren. Een fantastisch mooie diepte voor een tweede duik!

Nadat iedereen weer boven is gekomen wordt het anker gelicht en na een kort stuk varen wordt een ander wrak aangedaan, dat van een onbekend Japans schip. Simon gaat met Jessica en Claire naar beneden. Velen, waaronder Sonja en Katja, laten deze duik even voor wat het is en proberen verder bij te komen van hun jetlags.

Deze duik wordt pas tegen zonsondergang gemaakt, dus we nemen lampen mee voor het geval we bij donker terugkomen, én natuurlijk om onderwater meer kleur te kunnen zien. Die gele bloemetjes die we al eerder zijn tegengekomen blijken een schitterende rode achtergrond te hebben! Ook het meeste koraal blijkt eigenlijk rood te zijn, maar dat is zonder lamp door de filtering van kleur onder water niet te zien.

's Avonds is iedereen bekaf en worden al vroeg de kooien opgezocht.

Maandag 12 mei

De eerste echte zoekdag!

We beginnen met zoeken op de eerste mogelijke vindpositie in een spiraalvormig patroon,

wat echter al vrij gauw verlaten wordt omdat het te lastig blijkt om aan te houden doordat de boot teveel drijft. We gaan over op een rechtlijnig zoekpatroon, wat volgens opgave twee wrakken zou kunnen bevatten: de Chesterton (een schip met garnalen onderweg van Maleisie naar Japan, heeft in 1979 water gemaakt en is gezonken) en een mogelijke (maar vrij onwaarschijnlijke) locatie van de K16.

Nu begint echt het lange wachten en turen naar schermpjes en rollen papier. We hebben twee side-scan sonars (towfishes) in het water, een die afdrukt op thermisch papier en een die een elektronisch signaal op een laptop afbeeldt. Vóór in de stuurhut is ook nog een frontscan sonar actief.

We vinden niets, zelfs niet de Chesterton. Dit betekent dat we de havenautoriteiten kunnen melden dat hun kaarten niet correct zijn. Waar hij dan wel ligt... is een raadsel. 's Middags moet de oudste sonar-printer even afkoelen, wij ook. De boot wordt stilgelegd en gewapend met vinnen, snorkel en bril nemen we een verfrissende duik in het water om wat te zwemmen. Onder de boot zwemmen twee kleine haaitjes, later blijken het rumora's of zuigvissen te zijn, die haaien "schoonzuigen". Er komt er nog een derde bij! Simon is een held in het diepduiken zonder apparatuur – de vissen zijn erg nieuwsgierig naar zo'n raar wezen op acht meter diepte en naderen hem tot op anderhalve meter. Schitterend! Katja ziet plotseling een zilveren zeeslang bij de achtersteven. Hij blijft echter uit de buurt en slingert naar de diepte. Wat een mooi beest was dat!

Na ruim een half uur komen we weer uit het water en blijken we een flink stuk te zijn weggedreven door de stroming. We maken nog een deel van de slag af, maar als we ook bij de vermoedelijke positie van de K16 niets vinden zetten we koers naar waar Klaas en Michael vorig jaar stukken staal hebben gevonden.

De stukken zijn gemarkeerd met een witte boei. Niet zo makkelijk te vinden, maar na flink tegen de zon in turen vinden we hem wel. We hebben er even omheen gevaren om de sonars de kans te geven iets te registreren, maar slechts de frontscansonar registreert iets – en alleen maar wat vlakke stukken op de bodem. Toch gaan Klaas en Michael, gewapend met video-apparatuur en lampen – naar beneden.

We hadden verwacht dat ze door de diepte van ruim 46m alleen maar een touch-and-go van zo'n vier minuten zouden maken, maar ze blijven toch wel lang weg... zouden ze dan toch iets interessants gevonden hebben?

Inmiddels is het al donker geworden en worden op de boot en bij de cameraman de lampen aangezet. We zien eindelijk twee paar luchtballen naar boven komen en kort daarna ook licht van hun duiklampen. Als ze na ruim 35 minuten eindelijk boven zijn kunnen we niet wachten met het horen van hun nieuws. Klaas heeft video-opnames gemaakt en vol verwachting installeren wij ons voor de super-de-luxe DVD-home-cinema-video-toren. Klaas spoelt zijn videorecorder terug en wij genieten van wel een paar seconden beeld... van de decostop van Michael! Klaas heeft de video uitgezet bij het naar beneden gaan en weer aangezet bij het naar boven gaan. Helaas Klaas! Hij vertelt dat er niet al te veel was te zien, er waren echt alleen maar stukken staal. In een paar stukken zou je het zaagtandpatroon van de boeg van de K16 kunnen herkennen, maar dit is zo onzeker. Zelfs als de boot helemaal uit elkaar zou zijn gevallen door een zeer heftige explosie in de torpedokamer, zou er nog een herkenbaar stuk boot over moeten zijn. We besluiten het hier bij te laten, eventueel als we later niets vinden kunnen we hiernaartoe terug keren voor het maken van meer gedetailleerde opnamen.

Eerst maar weer van een goed avondmaal genieten! De kok heeft rijst, gefrituurde inktvisjes, kip en pittige kool klaargemaakt. Het is weer heerlijk!

's Avonds wordt nog even verder gezocht, maar niets meer gevonden. We gaan voor anker en lekker slapen.

Dinsdag 13 mei 2003

De zee was vannacht vrij ruw en velen hebben slecht geslapen door de combinatie van

pitching en rolling. De mensen aan dek zijn voor de derde nacht op rij weg-geregend en moesten in de toch wel benauwde kooien hun nacht vervolgen, natuurlijk weer behalve Roy – die stug blijft volhouden aan dek. De familie Boonstra echter heeft een goede nacht gehad en is goed uitgerust!

De apparatuur wordt weer klaargezet en we beginnen rond half tien met zoeken.

Nixon en Michael hebben de afgelopen dagen verteld over de Almachtige Zee en dat deze je goed gezind moet zijn wil je vinden wat je zoekt. Het komt zo vaak voor dat wat je zoekt op een heel andere positie ligt dan waar je denkt – veel wrakken zijn eigenlijk pas na jaren zoeken juist bij puur toeval gevonden. “De zee bepaalt zelf wanneer ze het toelaat een van haar geheimen prijs te geven”, aldus Michael. Een offer kan haar gunstig stemmen en wellicht succes bespoedigen. Je kunt echter niets afdwingen.

Katja, Jessica en Claire besluiten een offer te geven aan de zee, bestaande uit waardevolle kleine persoonlijke dingen. We vragen de kok een kokosnoot open te snijden en maken van papier een bloemenkrans – net drie kleine kleutertjes die vlijtig aan het knutselen zijn.

Tegen half elf wordt iedereen aan dek geroepen en spreekt Katja een paar mooie woorden voor de bemanning van de K16, de expeditiecrew en de bemanning van de Mata Ikan.

Katja stopt het zakmes van haar moeder in de kokosnoot, Claire een voor haar betekenisvolle sleutelhanger met daarop “gratitude” en haar naam in steentjes, en Jessica haar kettinkje. De bemanning zingt een lied in het Bahasa Indonesia en vanuit de kooilift leggen Katja, Jessica en Claire de gevulde kokosnoot in het water, vergezeld van nog wat vruchten.

Zo wordt wat eigenlijk als een ludieke actie bedoeld was, toch een mooie kleine ceremonie, die hopelijk de goden van de zee gunstig zal stemmen! In ieder geval is het door minstens acht camera’s vastgelegd, dus veilig voor ons nageslacht... Sowieso wordt elke beweging die wij maken niet alleen door profi John vastgelegd, maar ook door Katja met haar videocamera, of door Roy met zijn digitale fotocamera, of Claire, of Simon, of Michael, of ...

Plotseling bedenkt Katja dat je nooit iets scherp mag offeren, omdat dat de goden zou steken. Met het zakmes gaat dat dus niet goed! Dick en Sonja bieden raad: als je er een cent achteraan gooit komt alles goed!

Op het bovendek speelt Dick voor full-time masseur. Alle werkstress en stijve schouders door te harde en kleine matrassen en te korte nachten wordt er vakkundig uitgeknepen.

Weliswaar met maar weinig gelukzalige uitdrukkingen op de gezichten van de patienten – het gaat er toch wel hard aan toe. Maar na afloop zegt iedereen weer soepel te zijn.

De rest van de middag en avond wordt een beetje hangend, boek-lezend, slapend, of kaartspelend doorgebracht...

De lucht ziet er zo onheilspellend uit dat alleen Roy nog zo heldhaftig is een nieuwe buiten-slaap-poging te wagen. Als het maar een beetje rustig blijft vannacht...

Woensdag 14 mei 2003

Om 5u is Claire opgestaan om even naar Nederland te bellen. Toen ze boven aan dek kwam, trof ze een hoopje gestresste zeer natgeregende crewmembers aan, die wanhopig proberen de door een enorme storm gezonken dinghy weer boven water te krijgen.

Pas na vele verwoede pogingen en na inzetten van de kraan lukt het om het ding boven te krijgen. Maar met drie grote scheuren is reparatie onwaarschijnlijk. Ook de buitenboordmotor is volledig verzopen.

Tijdens de reddingspoging proberen rond de boot dartelende dolfijntjes de crew moed in te spreken, maar de verslagenheid is toch wel heel groot.

Hoe moet dat nou verder; een dinghy is toch wel zeer noodzakelijk voor het uit zee oppikken van afgedreven duikers. Een flinke tegenslag, die helaas niet de laatste zou zijn. De storm is enorm en bij dageraad blijft het grootste deel van het team op bed liggen, een

teiltje dicht bij de hand. Dick heeft de beste zeebenen van iedereen en is behulpzaam met het brengen van biscuitjes, toastjes en thee naar de kooien. Simon denkt dat zijn maag het wel aankan om tegelijkertijd stukken rubber te snijden voor een poging tot reparatie van de dinghy, de sonar af te lezen en toch de storm te weerstaan... Na een kwartier hangt hij echter over de railing voor de eerste portie visvoer van de dag...

We proberen met de Mata Ikan wat rustiger vaarwater op te zoeken, maar de weg er naartoe is lang en vol pitching, rolling en andere kermis-bewegingen. Platliggen in de kooien is voor de meesten toch de best doembare positie. Bovendien kun je dan mooi fantaseren over wat je mee zou nemen mochten we schipbreuk lijden.

In de middag zien we een Thaise vissersboot, die erg schrikt als hij ons ziet naderen – hij hoort helemaal niet in Maleise wateren te zijn. Daar de dinghy niet bruikbaar is moeten we proberen op andere wijze contact te leggen. Via de radio mislukt dit, dus dan maar een tekst op een stuk papier schrijven en laten zien dat we niet van de kustwacht zijn.

De zee is nog altijd flink in beweging, dus er is flink wat stuurmanskunst voor nodig om dichterbij te komen, vooral omdat de vissersboot een net achter zich aansleept.

Naarmate we dichterbij komen en het street-Thai van Michael beter hoorbaar is voor de Thaise bemanning, komen meer mannen en zelfs twee scheepshonden aan dek en lijkt bij hen de eerste schrik voorbij. Als duidelijk wordt dat onze bedoelingen goed zijn verschijnt ook de eerste lach op de gezichten. De vissersboot is hier al 120 dagen en heeft geen obstakels kunnen ontdekken in dit gebied. Enerzijds een teleurstelling, anderzijds ook een opluchting dat we ondanks de storm geen dag zoeken hebben verloren – dit was het gebied waar we vandaag hadden willen speuren.

Als dank wordt door ons een tray colablikjes overgegooid, zij geven ons een verse octopus terug. Drie maal raden wat we vanavond eten!

Met dit laatste nieuws besluiten we ook deze positie te laten voor wat het is en richting een mogelijke positie dichterbij de kust te varen.

Tegen de avond komen we langs een mogelijk wrak, waar we eventueel een nachtduik zouden kunnen maken.

We vinden weer geen wrak, maar wel een rif. We zoeken nog een tijdje naar een boei, maar uiteindelijk besluiten we bij het rif te ankeren. Na een avondmaal met – inderdaad-verse gebakken octopus worden de spullen klaargemaakt voor een nachtduik, Claire's eerste! De buddyparen worden samengesteld en op het dek is het weer een drukte van belang.

Maar nog voordat we ons in onze duikpakken hebben kunnen hijsen wakkert de wind ineens heel hard aan en binnen een paar seconden stort de hemel haar bakken water naar beneden. We worden in ieder geval helemaal nat en met onze verzopen koppen lijkt het net alsof we echt hebben gedoken...

Binnen wordt een bijzonder slechte vechtfilm opgezet, dus de stemming blijft ontspannen. Dit kunnen we wel hebben...

Intussen wordt de storm steeds zwaarder en in de hut schuift alles wat los (en zelfs vast) zit hopeloos heen en weer. Een paar videobanden sneuvelen en we moeten ons goed vasthouden om niet van de banken af te schuiven.

Zelfs Roy, die als enige de afgelopen nachten nog buiten heeft geslapen, kan nu niet meer aan dek blijven. Het is gewoon te gevaarlijk.

Donderdag 15 mei 2003

We zijn vannacht ergens voor anker gegaan, maar de zee was zo woest dat we steeds van het anker afslipten. Intussen vroeg iedereen zich af of ons bootje dit wel zou overleven, zo hard beukte ze steeds op de golven.

Toen de bemanning midden in de nacht ook nog van een vrachtschip signalen kreeg dat een grote tyfoon erg dicht in de buurt was, wisten we niet hoe snel we ons uit de voeten moesten maken. Met volle kracht vooruit, terug naar de haven!

Vrijwel niemand heeft echt ontbeten, alleen heel voorzichtig wat toastjes en maria-biscuitjes. Gelukkig maar dat Katja die in grote hoeveelheden had ingeslagen! Maar de meesten kunnen geen hap binnen krijgen, bang dat het er even snel weer uit komt – en overboord hangen is nu levensgevaarlijk. De neuzen worden groener, de gezichten bleker en de wallen rond de ogen steeds groter.

Rond tien uur zijn we terug in rustig vaarwater, samen met een hele hoop andere geschrokken vissersbootjes. Wij zoeken een plek waar we ook vers water kunnen tanken – dan kunnen we tenminste weer wat vaker douchen- en waarvandaan we een tripje op het land kunnen maken. De containerhaven blijkt zeer geschikt, en vanwege een feestdag lekker rustig.

Een mooi moment voor wat groepsfoto's met de diverse gesponsorde kledingstukken en materialen. De bleke gezichten zijn weer wat opgefrist en we zetten onze beste glimlach op. En dan: met een volgepakt busje naar Kuching!

We zijn, na de afgelopen dagen waarin we bijzonder weinig hebben kunnen doen behalve rondhangen en zeeziek zijn, zeer toe aan wat ontspanning – en een lekker stukje rundvlees dan wel romig ijsje. Hoewel we allemaal dachten makkelijk twee weken drie keer per dag rijst te kunnen eten, blijken wij met onze gevarieerde Nederlandse eetcultuur toch wel een beetje uitgekeken op elke dag vis, rijst en kool met komkommer. We zijn dus flink toe aan een verzetje!

We worden afgezet bij – jawel- de Mc Donald's en na wat Ringgits te hebben gepind gaat de meute in groepjes langs het leukste gedeelte van Kuching: de Riverbank. Een fijne boulevard langs de Sarawak River met wat eettentjes, een Internetcafé voor het checken van het laatste weerbericht, voldoende GSM-dekking voor wat telefoontjes naar het thuisfront en natuurlijk oneindig veel marktjes met verse groenten dan wel kip, en winkeltjes met veel namaak-merk-spullen en de gebruikelijke souvenirs.

Roy is meer dan bedreven in het afdingen en weet een stel videotapes voor Katja voor een belachelijk lage prijs te krijgen. Jessica en Claire kunnen zich niet bedwingen en kopen een paar leuke tasjes.

Klaas en Sonja hebben eindelijk wat tijd voor hen tweetjes alleen; Joop en Dick wandelen ook samen uit, waarschijnlijk voor het maken van snode plannen.

Om 17u30 werden we weer verwacht vóór de Mc Donalds – dus dat werd ín de McD. Je had de gezichten moeten zien toen er in een sappige Big Mac of cheeseburger werd gehapt!!!! Vooral Roy (eet liever geen vis en is de afgelopen dagen dus bepaald niet aan zijn trekken gekomen) is helemaal in zijn nopjes en laat zich trots naast de grote gele M fotograferen.

In de bus terug naar de haven is duidelijk dat dit uitstapje op land goed is geweest voor de moraal. Iedereen is weer helemaal bijgekomen en de laatste paar dagen worden met vertrouwen tegemoet gezien.

De strenge beveiliging van het havenkantoor kijkt zeer bedenkelijk als onze chauffeur meldt dat hij de duikers van de Mata Ikan terug komt brengen – de enige personen die hij kon zien waren Billian, Katja en Claire. "Strange commercial divers these days..."

Terug op de boot schotelt onze kok ons weer een heerlijke avondmaaltijd voor. Maar de nog altijd met french fries, hamburgers en sundae ijsjes gevulde maagjes hebben ditmaal ietsje minder trek...

We genieten van een rustige avond in de haven, die slechts wordt verstoord door het nieuws, afkomstig van het naast ons liggende containerschip, dat vannacht iets ten noorden van waar wij ons in de storm bevonden een groot vrachtschip is gezonken. Stel je voor, ons bootje is misschien even lang als het vrachtschip breed is. Raar idee als je bedenkt wat er dus had kunnen gebeuren als de tyfoon iets zuidelijker was gepasseerd.

Vrijdag 16 mei 2003

Het water was rustig in de haven, en het heeft niet geregend vannacht. Dus eindelijk weer

een goede nachtrust!

Rond 3u 's ochtends zijn als gebruikelijk we weer op pad gegaan, richting de positie waar we al eerder op de stapel metalen platen hebben gedoken. Doel is om goede video-opnames te kunnen maken voor identificatie, en wat staal mee te kunnen nemen voor metallurgisch onderzoek in NL.

De mensen aan dek worden 's ochtends wakker van een brandende zon in hun gezicht – dat is een goed teken! Al gauw is iedereen in zwempak aan dek en wordt wild met zonnebrandcreme gesmeerd. Wie weet is dit zonnige cadeautje wel een goed voorteken. Onderweg komen we weer een vissersboot tegen – wederom is aanvankelijk niemand aan dek te zien – en de inmiddels door Simon [met behulp van Katja's föhn, het moet gezegd worden] helemaal gerepareerde dinghy gaat er op af. De dinghy blijft drijven (hoera, Simon!), en Michael komt terug met coördinaten van een obstakel waar ze hun netten kwijt zijn geraakt, én weer een hele tas vol octopus en krab. De dinghy keert nog een keer terug naar de vissersboot met sigaretten als dank.

De coördinaten van het obstakel zijn heel dicht in de buurt van waar we al eerder hadden gezocht, echter iets zuidelijker. Zou het dan toch??? We zijn weer hoopvol, misschien is het vandaag wel gewoon de juiste dag. Het is immers de 16e!

Maar het plan om vandaag bij de stukken metaal te duiken blijft gehandhaafd. Onderweg er naartoe zien we echter een witte boei, precies zo eentje als die ook de andere locaties markeerde, zo ongeveer in de buurt van waar het "onbekende wrak" zou kunnen liggen. Opwinding alom! Roy en Joop gaan, na een snelle omkleedpartij, in volledige uitrusting te water en beloven aan het eind van de lijn waar de boei aan vast zit een onderzeeboot te vinden. Nog geen twee minuten later zijn ze echter weer boven – met in hun handen de boei, plus een groot palmblad... Wat een enorme teleurstelling! Martin legt uit dat het in heel gebruikelijk is dat vissers "boeien" van verpakkingsmateriaal met daaraan een ton visafval, een palmblad of iets anders wat vis aantrekt de zee ingooien. Slim voor de vissers, maar weer een teleurstelling voor ons. De dagen erna zouden we nog een paar keer dergelijke boeien uit de zee trekken, tot wij "echte" boeien van "nep" boeien hebben leren onderscheiden en ze verder links laten liggen.

We ankeren rond half drie 's middags in de buurt van de al bestaande witte, en vorige keer bijgevoegde rode boei, bij de al twee keer eerder (vorig jaar door Klaas en een paar dagen geleden door ons) bezochte metalen platen. De technische duikers gaan, gewapend met videocamera's, in buddyparen op pad voor een duik naar de gevonden platen op zo'n 46 tot 48 meter diepte (verschil komt door getijstroming).

Sonja, Dick, Claire en Jessica nemen ook even een plons en plannen een duik van zo'n half uur naar 10 meter. We spreken af vanwege de stroming en het slechte zicht dicht bij elkaar te blijven. We peddelen naar de boei toe en merken al hoe hard het hier stroomt. Niet makkelijk! In de buurt van de boei geeft Sonja het sein "naar beneden"; onder water is het vaak makkelijker peddelen. Dick, Jessica en Claire gaan echter te langzaam naar beneden en zien al gauw Sonja niet meer. We maken de fout om gewoon door te gaan en niet al naar een minuut naar boven te gaan om Sonja weer te localiseren. We blijven met grote moeite tien minuten op 10 meter, en besluiten dan toch maar naar boven te gaan. De dinghy hangt al een tijdje boven ons en pas nadat we terug zijn gesleept naar de Mata Ikan beseffen we dat men zich ernstig ongerust over ons heeft gemaakt. Weer een wijze les geleerd dus over stroming, afspraken maken en bij elkaar blijven.

Ook onze ervaren duikers hebben enorm veel moeite met de stroming en het slechte zicht en vrijwel alle buddyparen of –trio's raken elkaar kwijt. Simon zou met Michael en Klaas duiken, maar krijgt tijdens het maken van video-opnames van de twee andere duikers, op enige afstand van de lijn, problemen met zijn vin en drijft af. Hij komt neer op een zandige bodem, en na een paar meter zwemmen vindt hij ineens een duidelijk door mensen gemaakt stuk staal. Zoals hij zegt een hartvormig vierkant – whatever that may be. Later op de video zien we iets met een ronde vorm wat wellicht wel iets van een trimroer zou kunnen zijn!

Iets verderop komt hij ineens iets verticaals tegen wat hij herkent als een korte opbouw, wellicht van een schip, met erbovenop een rechtop in de stroming staande constructie, met vele lagen netten eromheen gewikkeld. Iets wat zo rechtop in de stroming blijft staan, moet binnenin wel een heel sterke constructie omvatten! Op de video zien we een donkere rechte dunne vorm – wie weet wel de periscoop!! We zijn hevig opgewonden over deze speling van het lot.

Roy zou samen met Joop duiken, maar ze verliezen elkaar al gauw en Roy drijft af, om plotseling een groot stuk staal te vinden met een overlangse ronding. Dit zou wel eens een deel van de romp kunnen zijn...

Klaas vindt samen met Michael een anker en een typische loop van de ankerketting: niet rechtstreeks de kettinkamer in, maar wordt over een afstand langs een plaat of geleiding gevoerd. Later op het dek, bij bestudering van de tekeningen van de KXVI, zien we dit terug. Dit zou ook een heel duidelijke aanwijzing kunnen zijn!

We zijn dus allemaal enorm opgewonden, en onder de indruk. Het lijkt er dus echt op dat de KXVI volledig uit elkaar is ge-explodeerd – als dit hem tenminste is.

We zijn weliswaar ook zeer in de buurt van de Chesterton, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat een garnalenschip dat in 1979 water heeft gemaakt en daarna is gezonken, zo uit elkaar ligt. Van de KXVI weten we dat ze minimaal door een torpedo is geraakt.

We moeten nu “alleen nog even” definitief vaststellen of het een onderzeeboot is, en dan weten we het zeker.

In ieder geval is het een mooi stukje zee hier, en Katja is blij dat het hier zo ver weg is van land. Mocht dit echt onze onderzeeboot zijn, dan komen er tenminste geen horden duikers het wrak verstoren.

We bellen met Nederland, waar we de marine vragen uit te zoeken wat de diameter van de periscoop is, de grootte van het anker en van de schakels, en wat andere precieze afmetingen. Degenen die we hopen te spreken zijn in vergadering – afwachten dus weer. 's Avonds lijkt het er weer even op dat er storm opsteekt, maar het blijft met slechts enige deining relatief rustig.

Zaterdag 17 mei 2003

Vandaag worden weer diverse duiken gemaakt. Klaas en Michael gaan samen naar beneden, daarna Roy en Joop, en Martin met Simon.

Het grote stuk staal wordt weer terug gevonden; Roy schat zo'n 12 bij 4 meter. Overal zijn kleinere stukken staal te zien. Er moet hier echt iets heel heftigs zijn gebeurd!

Het is vandaag weer fantastisch zonnig en er wordt flink aan de toeristen-tint gewerkt door ons blanke neusjes. Het is erg warm aan dek en voor de afkoeling nemen Jessica en Claire nog even een frisse sprong in het water om wat te zwemmen. De stroming is enorm, we moeten ons goed aan de ronde reddingsboei vasthouden, en wat we in luttele tijd op de stroming afdrijven, kost –zelfs met vinnen- lange tijd om terug te zwemmen.

Ineens is er flinke beroering op de boot – Klaas heeft een gele boei omhoog doen gaan en afgesproken was dat dit “problemen” betekende; waar een rode boei “gewoon” de (driftende) decompressieplaats zou aanduiden. Het touw van onze ronde zwemboei zit om de schroef gewikkeld en in no-time moet dit losgemaakt worden. Weg is de dinghy!

Het voelt heel frustrerend om op de boot te staan, te zien dat heel veel verderop iets aan de hand is, en je kunt niets doen.

In de tussentijd zijn Roy en Joop zich aan het klaarmaken voor hun duik, en bij het tellen van de boeien blijkt dat Roy twee rode boeien heeft. Dat betekent dat Klaas dus alleen maar gele heeft! Er zal dus wel niets aan de hand zijn, hij kon alleen maar een gele omhoog schieten. Oef, gelukkig.

Joop en Roy gaan te water en laten zich naar de rode boei driften, waar het grote stuk staal aan vast zit. Joop bereikt de boei, maar Roy wordt door de enorm sterke stroming zo

ver weggezet dat hij de boei mist. Tja, daar gaat hij... De dinghy is nog ver weg op zee bij de –lange- driftende decompressiestop van Klaas en Simon. Om zichtbaar te blijven doet Roy een rode boei omhoog en wordt steeds kleiner. Gelukkig maar dat de zee vrij vlak is vandaag.

We besluiten om Roy maar met de Mata Ikan te gaan ophalen, en de kapitein geeft Joop het sein dat hij ook de boei kan loslaten en zich kan laten wegdrijven. “Even ophalen” is een stuk makkelijker gezegd dan gedaan, want het anker laat zich bepaald niet makkelijk binnenhalen – dat hebben we de afgelopen dagen al gemerkt.

Er wordt stevig gedraaid en gehakt op de ankerketting, die maar stukje bij beetje omhoog komt. Intussen heeft Roy ook zijn tweede boei omhoog gedaan, voor ons een teken dat hij zich toch wel zorgen begint te maken. Later bleek dat hij dit vooral deed om nog beter zichtbaar voor ons te zijn, en al spelend met de boeien kon hij de lange wachttijd een beetje doden – en een poging doen met de boeien de zon van zijn niet ingesmeerde blote hoofd te weren.

Tergend langzaam komt het anker omhoog, en steeds verder drijven de stipjes aan de horizon.

Uiteindelijk is de Mata Ikan los en kunnen we Joop oppikken. Klaas en Simon zijn inmiddels ook boven en in de dinghy ingeladen, die op de weg terug ook Roy meeneemt. Gelukkig, iedereen is weer veilig binnen!

Helaas zijn door de slechte omstandigheden onder water maar weinig opdrachten geslaagd. Michael heeft met zijn onderwaterscooter rondjes gezwommen, en zegt een groot donker voorwerp even buiten zijn cirkel te hebben gezien – wellicht de toren van netten?

Daar we nu toch los van het anker zijn gaan we nog even zoeken bij twee andere coördinaten dicht in de buurt, maar daar vinden we niets en we gaan weer terug naar onze metaal-platen plek, waar we immers toch zeer hoopvolle resultaten hebben geboekt. In de tussentijd worden we gebeld door de Marine, die de juiste afmetingen van de periscoop en de schakels van de ankerketting heeft weten te achterhalen. Toch wel een opluchting om te weten dat men ook bereid is in het weekend voor ons background support te leveren!

We moeten weer flink zoeken om de juiste plek terug te vinden. Als je bedenkt hoeveel moeite het steeds kost om zelfs van bekende coördinaten precies de duikplek te vinden, is het eigenlijk een wonder dat we toch deze plek hebben weten te vinden – zoveel verder dan wat ooit als plaats van de torpedo-inslag is opgegeven.

We zien ineens op de frontscan-sonar de “toren van Simon” opdoemen, een duidelijk uit de bodem omhoogkomend ding. We ankeren aan de toren en even later dalen Roy en Joop, en Michael en Martin weer af.

Roy en Joop behalen geen resultaat; Michael en Martin hebben wel de toren teruggevonden. [hoe zit dit nou met ankeren???

Klaas en Simon gaan om 18u 's avonds nog eens omlaag, met een decotank die aan de trapeze wordt gehangen. Doel is om de vermeende periscoop te ontwarren uit de kluwen van netten. Vermeend, want hoezeer er ook wordt geknipt en gesneden, en hoe duidelijk we vorige keer ook op de video dachten te zien dat er een pijp in de netten zat, er blijkt helemaal niets te zitten. Wat een enorme teleurstelling. Dit had echt de sleutel tot identificatie kunnen vormen, en nu blijkt het gewoon een rol net te zijn dat waarschijnlijk van een schip is afgefallen. De “opbouw” die we vorige keer op de bodem dachten te hebben gezien, blijkt slechts uit rots te bestaan. De toren wordt omhoog gehouden door de visnetboeien...

De hele dag dus geen bruikbaar resultaat behaald. Jammer, maar wellicht dat de laatste duiken morgenochtend vroeg de doorbraak leveren.

's Avonds, na weer een maaltijd van vis, rijst en wat groente, komt de ontlading van toch wel enige frustratie.

Als een stelletje dronkelappen (er is geen druppel alcohol aan boord...) zingen Katja, Roy,

Joop, Simon, John, Michael en Claire de stembanden vals en wild uit hun kelen bij slechte karaoke-CD's. Als we dan toch in Azië zijn, moet er ook maar op z'n Aziatisch gefeest worden. Het lijkt wel bonte avond! De enigen die een beetje toon kunnen houden zijn Joop en vooral Michael, de rest doet erg zijn best maar bakt er niet veel van. Helaas is dit gejolijt door wel drie camera's vastgelegd. Daar gaan we zeker spijt van krijgen... Klaas, Sonja en Dick houden zich veiligheidshalve ver van dit al en slaken een zucht van verlichting als we vertellen dat we inmiddels op wat gepastere avondactiviteiten zijn overgegaan... "Gelukkig, dan kan nu ook de generator weer uit..." [de generator staat aan dek en maakt een flinke hoeveelheid lawaai. Telkens als hij even uit gaat, om bijvoorbeeld te ontlichten, daalt een diepe stilte over het schip, gaan ineens alle schouders omlaag en klinkt uit tien monden een diep "ahhhhhh".]

De avond is verder heerlijk rustig, alsook de zee, en in de hoop dat we morgen toch nog belangrijke zaken voor identificatie terugvinden gaan we lekker slapen.

Zondag 18 mei 2003

Tegen half zeven staat iedereen op, want vanochtend moeten zo vroeg mogelijk de drie duikteams naar beneden. Immers, met zoveel deco-duiken in de afgelopen tijd moet er rekening gehouden worden met onze terugvlucht. Morgenavond om 20.45u vliegen we al! Simon en Joop gaan weer op zoek naar het ding wat mogelijk een trimroer zou kunnen zijn, Roy en Klaas hebben de opdracht om het grote stuk metaal in meer detail te identificeren, en Michael en Martin gaan op weg naar het anker. Allen moeten zeer lange decostops maken, vooral de duikcomputer van Joop blijkt zeer conservatief en we denken er al bijna over om hem dan maar aan het ankertouw mee te slepen als we weer op weg gaan...

Alleen Michael en Martin weten iets bruikbaar terug te brengen; de rest is door het ongelofelijk slechte zicht en de nog sterkere stroming hopeloos de weg kwijt geraakt en heeft niets meer kunnen vinden wat met zekerheid deze hoop brokstukken als de laatste rustplaats van de KXVI kan identificeren. We moeten nu afwachten wat de foto's van het anker en de ankerketting (schakels) opleveren.

Tjee, toch wel heel frustrerend allemaal. We hebben allemaal het gevoel dat dit wel de KXVI moet zijn – het zal niet zo gauw een ander schip zijn - maar zonder sluitend bewijs kunnen we dit niet als een succes boeken.

Eka (de kapitein) en Dick zijn nog even onder water gestuurd om het ankertouw los te maken van de nettenkluwen. Bij het terugkomen stoot Dick ongenadig hard zijn hoofd aan de liftkooi en komt als een soort Darth Vader met een volledig bebloed hoofd en een flinke jaap bovenop zijn schedel naar boven. De EHBO kist wordt van stal gehaald en met chirurgische precisie maken Simon en Sonja zijn hoofd schoon, ontsmetten, en leggen er een gaasje op. Op het in een kruis gelegde tape wordt door Simon een dikke kus gegeven, en vanaf nu gaat Dick even als zuigvis door het leven. Het ziet er in ieder geval spectaculair, en ook wel erg grappig uit.

We gaan terug, op zoek naar de Katori Maru waar we allemaal nog een paar leuke, ontspannende duiken kunnen maken alvorens we definitief terugkeren naar huis.

Claire kan hier nog twee duiken voor haar Advanced Open Water examen doen (diepduik en nachtduik), Katja kan nog een paar mooie duiken maken, en John kan van Simon en Joop nog wat actie-opnames maken die bruikbaar kunnen zijn voor de film [bij een onduidelijk stuk metaal wat spul betasten].

Iedereen maakt een schitterende duik. Het zicht is weer slecht en er staat wel wat stroming, maar gek genoeg maakt het slechte zicht juist dat er ongelofelijk veel vissen zijn! Overall zitten enorme bat-fishes, baarzen en nog meer moois. Vlak onder het ankertouw zit een "schoonmaak-station" waar kleine visjes de grotere vissen poetsen. Dit is precies het punt waar Katja samen met Sonja een mooie duik op 12m diepte maken!

Claire heeft 's middags met Klaas de theorie behandeld omtrent diepduiken, nachtduiken,

wrakduiken, bootduiken en navigatieduiken; op de Katori Maru wordt een “diep”duik gemaakt naar het diepste punt op 23,3 meter. Echt een schitterende duik, overal kleine visjes met hun bek open in de stroming, en onder spanten en achter railings schitterende grote vissen. Wat een mooie duik!

Jessica gaat met Roy op pad, na een mooie duik missen ze bij de opstijging het ankertouw en moeten driftend hun safetystop maken. Ze komen een heel eind verder in zee naar boven! De dinghy is gelukkig weer prima in orde en ze worden terug gesleept.

Dick is vanwege zijn hoofd wond met kap het water in gegaan en ziet er nog (on?)schuldiger uit dan anders. Gelukkig is Joop in de buurt om de vissen onderwater gerust te stellen.

Michael en Billian gaan om 17u nog even naar beneden, Katja en Sonja om 18u en na het eten gaat de rest van de groep nog een nachtduik maken.

Katja en Sonja hebben weer een zeer ontspannen duik tot 12m en maken ons jaloers met hun verhalen over barracuda's en grote tonijnen. Een mooi plaatje, de twee “mama's” (volgens bemanningslid Nixon) bij zonsondergang in het water.

Na het avondeten (allerlaatste restje rijst, lobster, kip en vis – het moet toch echt op) gaan we weer met z'n allen het water in.

Klaas begeleidt Claire op haar eerste nachtduik, Roy gaat weer met Jessica, Simon en Joop weer samen en Dick gaat met John. Het zicht is weer slechter geworden, nu nauwelijks twee meter, en de stroming nog forser.

Claire verliest bij het afdalen weer bijna haar loodgordel, waarschijnlijk gebeurd tijdens het pakken van de lamp. Gelukkig kan Klaas hem wel tussen de wirwar van instrumenten en lampen vastmaken. De loodblokken zitten echter wel scheef en tijdens de hele duik moet ik deze verkeerde gewichtsverdeling compenseren. Het is beneden echt ontzettend donker en een nog vreemdere wereld dan overdag. Ik eindig onderaan de ankerlijn natuurlijk met een been recht in de daar comfortabel genestelde zee-egel, maar laat zijn stekels gelukkig heel dus geen schade. We dalen weer af langs de boeg en zien alle koralen nu rood-geel, open en levend. Schitterend! We zien een paar lobsters, maar niet zoveel als de anderen – die pochen dat ze er wel tien hebben gezien, plus minstens drie barracuda's. Zal bij mij nog wel de onervarenheid zijn. Ik draag ook geen handschoenen dus moet ik mij bij het kijken onder richels in de stroming staande (of zwevende) houden – dit is werkelijk niet eenvoudig, vooral niet met een scheve gewichtsverdeling. Overal zie je paartjes lampjes, sommigen met grijzig licht, anderen zitten kennelijk tussen wat meer algen en geven een groenig licht. Het leven onderwater is 's nachts echt wel anders dan overdag, alleen zien we nu helaas niet zoveel vissen als eerder vandaag. Aan de ankerlijn zit een flitslampje voor eenvoudige navigatie, geeft ook een spooky effect. We peddelen een heerlijk en (ont)spannend half uur rond voor we weer beginnen aan onze opstijging met safetystop op 3m. Nu ook weer onder ons alle luchtballen en lichtbundels. Mooi! Als we bovenkomen is het eerste wat opvalt de ontzagwekkende sterrenhemel. Tijdens onze nachtduik hebben Sonja en Katja het schip bewaakt en op het verduisterde dek al bewonderend opgekeken naar een schitterende melkweg en zelfs een paar vallende sterren.

Dit was de laatste duik van deze expeditie. Alle spullen worden zorgvuldig af- en uitgespoeld en aan het dek te drogen gehangen. Simon weet dat het verschil tussen natte en droge spullen wel 10 kg bedraagt. Gezien onze hoeveelheden bagage hopen we dus maar dat de wind vannacht goed haar werk doet.

Aan de volledig blote hemel te zien zal het ook droog blijven vannacht. De ontzagwekkende sterrenhemel is met de opkomst van een eerst vuur-oranje, later witgele nog steeds bijna volle maan iets minder zichtbaar, maar nog altijd mooi.

De meesten zijn na de duiken vandaag helemaal uitgeput, en gaan al vroeg naar bed.

De laatste nacht op zee, wat heerlijk dat het zo'n mooi afscheid is! Na alle ontberingen zijn twee van zulke mooie dagen en nachten een zegening.

Het was werkelijk een bijzondere reis waar alle emoties, ontberingen en gelukzalige

momenten elkaar in rap tempo afwisselden. Met recht bloed, zweet en tranen!
Wie weet komt binnenkort met behulp van het beeldmateriaal wel onomstotelijk vast te staan dat we daadwerkelijk de KXVI hebben gevonden. Wie weet gaat er nog jaren overheen voor we weer voldoende middelen bijeen hebben vergaard voor een nodige vervolgexpeditie. Who knows. Ik denk dat de meesten zich deze reis van tevoren wel anders voorgesteld hadden – tenslotte zou het nu het droge seizoen moeten zijn en hadden we toch echt een aantal kansrijke coördinaten meegenomen. We waren natuurlijk aan alle kanten ook voorbereid dat het op een teleurstelling zou kunnen uitlopen, maar zo zitten wij allemaal nou eenmaal niet in elkaar. Vorig jaar is de O20 natuurlijk heel snel gevonden; dit maal was de situatie gewoonweg anders. Maar in ieder geval hebben we alles gedaan wat in onze macht lag en dat geeft toch ergens wel een goed gevoel. Meteen na de nachtduik is het anker gelicht en varen we, onder toezicht van de maan op het water, huiswaarts. Goodbye KXVI, denken velen toch wel. Wie weet tot snel ziens.